

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 28.

V Ptuj v nedeljo dne 11. julija 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Velika zmaga nad Italijani pred Gorico. — Več kot 40.000 mrtvih Italijanov. — Ruska fronta pri Krasniku zopet predrta. — Zmagovito prodiranje naših čet proti severu. — Črnogorske praske. — Nemški uspehi v Flandriji in drugod. — Turški uspehi proti Rusom in pred Dardanelami.

Krivopriševnik na laškem prestolu joče grenke solze; šest tednov skoraj pošilja svoje najboljša čete v boj, da bi žel cene lovrike in se ahrbno obogatel na troške naše monarhije. Ali si napadi najboljših italijanskih čet so se izjavili in so bili v potokih krvi zadušeni. Najočnejše poskuse napravili so Italijani z velikansko premočjo v smeri proti Gorici. Prišlo je nam do mogočne bitke, ki pa je končala s rasno zmago nepremagljivega našega rožja. Velikansko pokopališče, 40.000 mrtvih Italijanov, leži pred našo goriško fronto. . . . o je grozoviti, pretresljivi polom za čete krasnega Judeža, polom, kakor ga ni nahujskana tuhal v Rimu in Milanu pričakovala; pa tudi zlom, ki bode imel v notranjem Italije hude posledice. Že se širita po izstradani Italiji, tej aradiči Evrope, beda in nezadovoljnost, katere posledica bode revolucija. Evviva la guerra! Čas obračuna bode prišel! Zdaj nam ni mogoče, zadrževati premagane brigade v dolino Poa. Ali h Radetzkega živi v maloštevilnih naših četah na jugu, živi in bode živel do zmagovitega dne.

Na severu pa korakajo zvezne nemške in avstro-ograrske čete od zmage do zmage. Neštete milijone carja-batjuške zadela je katastrofa, toraj vsa Galicija in pet šestink ruske Poljske v naši roki. Le eno povelje poznajo naši jaki: naprej!

V zadnjem času so tudi Nemci na Francskem in v Flandriji, Turki pa zlasti pri Dardanelah dosegli lepe uspehe. V ostalem je politični položaj nejasen; nikdo ne more prerokovati, kaj ide izšlo iz novih balkanskih zmešnjav. Naj ide karkoli hoče, prelita kri mora prinesiti nago, bi bode častna in trajna!

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 4. julija. Uradno se danes oldne poroča:

Rusko bojišče. Rusi, ki so se včeraj v

vzhodni Galiciji med Narajowko in Zlota-Lipo ter severno od tam z velikimi močmi upirali, bili so od zveznih čet napadeni in po ure dolgem boju iz njih fronte proti Zlota-Lipi nazaj vrženi. Vjeli smo 3000 Rusov in zaplenili več strojnih pušk. Tudi v pokrajini Przemyslani in in Gliniany se nahaja sovražnik v nazadovanju proti jugu.

Ob Bugu se položaj ni spremenil.

Na Ruskem Poljskem prišlo je na raznih frontnih oddelkih do hudih bojov; Rusi so z novimi močmi pričeli protinapade. Vsi ti poskusi, pridobiti nazaj izgubljeni terén, so se popolnoma ponesrečili. Eden naših kórov sam je zavrnil krvavo pet naskokov sovražnika.

Na potoku Poru in ob Wysnici trajajo boji naprej. Na obeh straneh Studzjan-ky vsilile so naše čete v frontni razdaljenosti večih kilometrov v glavno postojanko ter vrgle sovražnika pod težkimi izgubami nazaj. Pri temu napravilo se je čez 1000 vjetih in zaplenilo 3 topove ter 3 strojne puške. Visočine severno Krasnika zavzeli smo v težkem boju.

Italijansko bojišče. Italijani ponovili so tudi včeraj zopet svoje napore, da bi se utrdili ob robu platoja Doberdo. Po celi dan trajajočem obstreljevanju oddelka Redipuglia s težkimi topovi zapričel je tu popoldne napad najmanj 4 infanterijskih regimentov, ki je dovedel do hudih bojov v bližini. Protinapad hrabrih braniteljev vrgel je konečno sovražnika iz visočin. Poskusi nasprotnika, približati se naši postojanki pri Woltschachu (zapadno

Tolmina) in v pokrajini južno Krna, bili so že v kali zadušeni. Alpinci, ki so v tej pokrajini napravili napad proti našim postojankam, bili so po hudem boju nazaj vrženi. Izgube sovražnika so zopet povsod jako velike.

Italijanski torpedni čoln „170 S“ bil je dne 2. julija zvečer v severni Adriji uničen.

Jugo-vzhodno bojišče. Na tem so se vršile le posamezne obmejne praske.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 4. julija. Wolffova pisarna poroča iz Velikega glavnega stana:

Zapadno bojišče. V Argonah so naše čete ofenzivo nadaljevale. Plen se je znatno zvišal; znaša namreč za prva dva dneva julija 2.556 vjetih, med njimi 37 oficirjev, 25 strojnih pušk, 72 metalcev min, en revolverski kanon.

Na visočinah Maase ponovil je sovražnik vkljub vsem neuspehom štirikrat svoje poskuse, da pridobi nazaj izgubljene postojanke pri Les-Eparges. Mi smo njegove napade gladko zavrnil. Severno-zapadno Regnievilla zavzeli smo francoske postojanke v širokosti 600 metrov in odvzeli severno Fey-en Baye sovražniku kos gozda.

Delovanje letalcev je bilo včeraj jako živahno. Nemški letalci obmetavali so Laudguard für pri Harwichu ter neko angleško flotiljo razruševalcev ter so napadli utrjeni Nancy, kolodvor v Dornbasle in für Remiremont. Neki angleški letalec padel je goreč severno Ganta ob holandski meji doli. Neki nemški bojni letalec prisilil je pri Schlucht nekega francoskega letalca, da gre

Straschillova grenelica iz zelenjave povzroči moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

neobhodno potrebna.

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovce, vojake, romarje itd.

doli. Sovražnik obmetaval je Brüggge, brez da bi napravil vojaške škode.

Vzhodno bojišče. Položaj je nespremenjen.

Jugo-vzhodno bojišče. Armada generala Linsingen je v polnem zasledovanju proti Zloti Lipi. 3000 Rusov padlo je v naše roke. Pod njenim pritiskom umaknil se je sovražnik iz svojih postojank pri Narajow-Miastu do severno Przemyslana. Od Kaprionke do Krylowa je položaj nespremenjen. Armade generalfeldmaršala pl. Mackensen so v napredujočem napadu.

Med Vislo in Pilico se ni ničesar bistvenega zgodilo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ruska fronta zopet predrta. — 8000 Rusov vjetih.

(Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.)

K.B. Dunaj, 5. julija. Uradno se danes razglasa:

Rusko bojišče. V vzhodni Galiciji dosegle so zvezne čete armade Linsingen po dveh tednih zmagovitih bojov v zasledovanju Zlota Lipo, katere zapadni breg se je od sovražnika očistil.

V oddelku Lamionka-Strumilowa-Krasno trajajo boji z ruskimi zadnjimi četami še naprej. Pri Krylowu izpraznil je sovražnik zapadni breg Buga in je požgal kraj Krylow.

Na obeh straneh zgornjega Wieprza se borijo. Zvezne čete vrgle so sovražnika iz njegovih postojank severno potoka Pora in so vailile do proti Plonke. Zapadno je armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda rusko bojno fronto na obeh straneh Krasnika v večdnevni bojih predrla, Ruse pod velikimi izgubami v severni smeri nazaj vrgla in v teh bojih vjela 29 oficirjev, 8000 mož, 6 kanonov, 6 municijskih vozov ter 6 strojnih pušk.

Zapadno Visle je položaj nespremenjen.

Italijansko bojišče. Boji ob robu plátjaja Dobërdo ponovili so se včeraj z isto ljutostjo. Zvečer bil je boj dveh italijanskih divizij proti frontnemu oddelku južno Polazzo od bit; boj severno traja boj še naprej. Tudi pri Woltschachu in v pokrajini Krna napadal je sovražnik zopet brezuspešno.

V koroški in tirolski obmejni pokrajini vršili so se le topovski boji.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Zmagovito prodiranje na severu. Prva velika zmaga nad Italijani.

(Avstrijsko uradno poročilo od torška.)

K.B. Dunaj, 6. julija. Uradno se danes opoldne razglasa:

Rusko bojišče. Po armadi nadvojvode Jožefa Ferdinanda v drugi bitki pri Krasniku vrženi, gredo Rusi v severni in severno-vzhodni smeri nazaj. Armada nadvojvode sili po posrečenem prodiranju pod novimi uspešnimi boji naprej in si je včeraj pokrajino od Gielczewa ter visočino severno Wysnjice priborila. Pod pritiskom tega napredovanja umaknil se je nasprotnik tudi ob Wieprzu čez Tarnogoro nazaj. V tem boju pri dobijeni pleni povisal se je na 41 vjetih oficirjev, 11.500 mož in 17 strojnih pušk.

Ob Bugu in v vzhodni Galiciji je splošni položaj nespremenjen.

Ob Zloti-Lipi in Dnjestru vlada mir.

Italijansko bojišče. Boji na Goriškem, ki so postali zadnje dni vedno večji, razvili so se včeraj vsled splošnega napada italijanske tretje armade do bitke. Okoli štiri sovražnih kórov prodiralo je pod mogočno artiljerijsko podporo proti naši fronti ob goriškem mostičju do morja. Bili so popolnoma nazaj vrženi in so imeli grozovite izgube. Hvala čez vsako slavo izvišenem zadržanju naših izbornih, boja navajenih čet, zlasti hrabri infanteriji, ostale so vse naše postojanke nespremenjene v naših rokah.

Tako držijo junaki na jugo-zapadni meji monarhije močno in zvesto stražo proti številnejšemu sovražniku. Gotovi so hvale vseh narodov svoje domovine in na severu od zmage do zmage hitečih armad.

Na srednji Soči, v pokrajini Krna in ob ostalih frontah se včeraj ni ničesar bistvenega zgodilo.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Poraz Italijanov pri Gorici.

Glasom zasebne brzozjavke lista „Az Est“ vlada v glavnem taboru veliko veselje. Italijani so pri zadnjem napadu z jako velikimi močmi nastopili. Poslali so v boj štiri armadne kóre z 160.000 možmi in so bili vendar pod največjimi izgubami popolnoma nazaj vrženi.

Graška „Tagespost“ piše o tej bitki: Vsak Avstrijec razobeša zastave, kajti zahrbtni sovražnik na jugu bil je v prvi veliki bitki premagan; vsak mu prime za srce, da je armada krivoprisežnega kralja, pravega voditelja irredente, doživela poraz, na katerem bo imela dolgo zobati. Iskrena hvala junaškim braniteljem in zapovedniku nadvojvodi Evgenu. Gorica naj bi bila sunek srce od Gorice bila le kratka pot do Trsta. Tu je pričel glavni napad. Doselej je bil brezuspešen. Od Playe pa do morja razteza se pred našimi postojankami velikansko polje mrlišev. Tukaj leži deloma še nepokopanih okoli 40.000 Italijanov. Od včeraj pa se je to pokopališče še povečalo. Zemlja ne more več številu mrtvih sprejemati, kateri so pred durmi, neodrešene. Gorice našli odrešenje in poplačali izdajstvo.

Nemško uradno poročilo od torška.

K.B. Berlin, 6. julija (W.B.) Iz velikega glavnega stana se danes poroča:

Zapadno bojišče. Pleni uspeha v Priesterwaldu se je povisal za 1 poljski kanon in 3 strojne puške; tudi je padel neki pijonirski park s številnim materijalom v naše roke.

Naši letalci napadli so letališče Corcieux vzhodno Epinala in neki pomorski tabor pri Breitfirstu v Vogeza.

Vzhodno bojišče. Danes v ranem jutru vzeli smo v naskoku močno utrjeni gozd južno Biale-Blotowa z zapadno cesté Suwalki-Kalwarja. Pri temu smo 500 Rusov vjeli.

Južno-vzhodno bojišče. Položaj pri nemških četah je nespremenjen. Najvišje armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročila od srede.

K.B. Dunaj, 7. julija. Uradno se poroča:

Rusko bojišče. Ob fronti armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda trajajo boji naprej. Dosele nove ruske moči, ki so na raznih točkah pričele z napadom, bile so pod velikimi izgubami nazaj vržene. Število vjetih se je nadalje zvišalo.

Ob Bugu in v vzhodni Galiciji je položaj nespremenjen.

V bojih ob spodnji Zloti-Lipi 3. do 5. julija 3.850 Rusov vjeli.

Italijansko bojišče. Na bojni na Goriškem nastopil je najprvo pre-mir. Po predvčerajšnji zmagi morale so čete še nekaj bojazljivih nočnih napadov proti goriškem mostičju in postojankam tóju zavrniti. Včeraj pričel je sovražnik živahnim topovskim ognjem, kateri so ponoči zopet brezuspešni napadi moči sledili.

Italijanski letalci metali so bombe, brez da bi napravili posebne škode.

V pokrajini Krna je sovražnik nato v sočino, za katero je že preje porabe, večkrat napadel. Hrabri branitelji vedno zopet napad zavrnili. Pred stojanko je polje z mrličji.

V koroškem in tirolskem nem okrožju trajajo deloma topovski napreji.

Južno-vzhodno bojišče. Na vzhodno Trebinja vršil se je v zadnjih za naše čete uspešni boj. V zavzeli so nekateri naših oddelkov boju neko črnogorsko predno postojanje so pregnali Črnogorce na druge.

Drugi dan pričela je ena črnogorska gada po močni artiljerijski pripravi napadom; pridobila je pa v ognju naš take izgube, da je po nekaj časa v glavno postojanko, iz katere je prišla.

Več naših letalcev udeležilo se bombami in ognjem iz strojnih pušk boja.

Namestnik generalštabnega pl. Höfer, fml.

Nemško poročilo od srede.

K.B. Dunaj, 7. julija. Iz Velikega nega stana se danes poroča:

Zapadno bojišče. Severno Ypove vsilile so včeraj angleške čete lovskega podila strelskih jarkov; zvečer so bile zopet Zapadno Souches zavrnili smo dva ponočna napada. Pri obstreljevanju nabiranja čet v Arras pričel je med Katedrala je postala žrtva požara. Med Malas očin Mose vlada živahnelka in Južno-zapadno ob Les-Éparges

ljeval je sovražnik svoje napore, da mu zadnjič odvzete postojanke zopet prvih napadih prišli so Francozov obrambenih linij. Protinapad prinisel razvenega kosa od 100 metrov zopet roke. Sovražnik pustil je eno strojno nazaj. Dva nadaljna napada sovražnika, tudi neki napad ob Triandee je lovili popolnoma.

Pri Ailly-Apremont smo padli. Zavzeli smo sovražnikovo postojanki rokosti 1500 metrov in vjeli pri temu 300 cozov.

Pri Croix-de-Carmes (ob waldu) zgodil se je danes ponoči neprica sovražni protinapad zavrnili smo sovražnikovo postojanko v Vogeza. Vzeli smo skoku kos sovražnega jarka ter ga napram obrambo nesposobnega.

WC ham pagni južno-zapadno Sijoz obmetali so naši letalci uspešno neki kov tabor.

Vzhodno bojišče. Število vjetih Biale-Blotowe zviša se na 7000 v M okroglo 800 mož. Nadalje prišlo je v 7 strojnih pušk in bogati pijonirski tabor dož.

Na Poljskem južno Visle zavprvo visočino 95 vzhodno Dolowatke. R. Posk gube so velike. Zaplenili smo 7 strojnih 1 revolverski kanon in mnogo pušk.

Katzelmacher! Mochst a Trumm?
Dreißiger, Zweundvierziger! Pam!
Alle Waffen helfen mit
Und vorwärts geht es Schritt für Schritt.

Denk' zurück an alte Hiebe!
Jetzt kommen frische Triebe!
Dich nehmen wir mit in d' Reissen,
Kannst Dir auch die Zäh'n ausbeissen.

Cenjani naročniki!

Minulo je zopet pol leta. Usojamo si tedaj
uljudno opozarjati, da je treba zaostalo naroč-
nino čimpreje poravnati.

„Štajerc“

je danes gotovo najbolj razširjen in najbolj po-
dučljiv list za spodnjestajersko ter koroško ljud-
stvo. Glede vojne dobivamo naravnost brzovaje
c. k. kor. in tel. urada. Pa tudi kot gospodarski
list in kot pogumni zagovornik ljudskih pravic
je stal naš „Štajerc“ vedno na prvem mestu.
Treba je torej, da stori tudi vsak pravi prijatelj
tega lista napram listu

svojo dolžnost,

kajti le na ta način nam bode mogoče, vsem
zahtevam ugoditi.

Pošljite naročnino, priporočajte in razšir-
jajte „Štajerca“.

Uredništvo in uprava „Štajerca“.

Naš prestolonaslednik o vojni.

K.-B. Berlin, 4. julija. Iz Novega Yorka
se piše:

D. T. Roche, ki je bival kot poročevalec
ameriških listov v avstrijskem glavnem taboru,
objavlja zdaj vsebino razgovora z Njegovo c. in
k. Visokostjo prevzvišenim gospodom nadvojvodo
Karlom Franc Jožefom. Ob tej priliki je
izjavil gosp. najvojvoda, da je Avstro-Ogrska
nedolžna na vsaki želji in zahtevi, da se pov-
zroči sedanja vojna. Njen prvotni korak
proti Srbiji je postal potreben, da se varujejo
temeljne narodne pravice in da se konča zlo-
činska agitacija. Svet ve, da je oropala ta agi-
tacija državo splošno ljubljenega dediča pre-
stola in je popolnoma onemogočila, da bi se
prevzele okolnosti, v katerih je bil povzročen
zločin v Sarajevu. Naj se le enkrat Amerika po-
stavi na stališče te države, naj njeno ljudstvo
samo presoja, kakšno zadoščenje bi ono zahte-
valo v enakih razmerah. Srbija je imela priliko,
da se opraviči. Pojasnili smo vsemu svetu, da ne
želimo njene zemlje; enkrat za vselej smo ho-
teli končati neznošno vmešavanje v naše no-
tranje razmere. Če bi se bilo dopustilo, da bi
se bila monarhija pogajala sama s Srbijo, bi ne
bilo prišlo do vojske in bi se bila cela zadeva
že zdavnaj končala. Izplača se, da si vedno
predočnjemo to dejstvo zdaj, ko se je izvor do-
godkov nekoliko v temo umaknil. Naravno je,
da so Američani spraševali, zakaj da je Srbija
zgrabila za orožje, mesto da bi bila v danih
okolnostih odnehala nasproti zmernim zahtevam,
ki so le nameravale, da se zagotovijo naše ele-
mentarne narodne pravice. Naravno je, da so se
vprašali, zakaj so se mobilizirale, ruske sile ob
avstrijski meji, ko bi bila že beseda prijateljs-
kega nasveta v Srbiji vojno preprečila. Žal, da
se ta beseda nasveta ni izpregovorila, marveč
nasprotno, izdalo se je nesrečno povelje, naj se
mobilizira, katero povelje je spremenilo vso
Evropo v oboroženi tabor in povzročilo neizmerno
gorje nad tistimi, ki se vojskujejo, ter ki so nev-
tralni. Jasno hočem izraziti prepričanje, da vo-
dita danes Avstrija in Nemčija
o b r a m b n o v o j s k o, in da sta se borili več let,
da bi jo preprečili in zavlekli.

Vaši rojaki naj bi se spomnili na ruske
panslavistične vojske v zadnjih dveh desetletjih
in na dejstvo, da je bila Rusija tista, ki je prva

mobilizirala ob naši meji, in potem bi morda
razumeli, zakaj da sta bili obe državi prisiljeni,
se pripravljati na obrambno vojsko.

V svoje veselje morem istočasno izjavljati, da
je ta vojaka prikazala popolno slogonaše
države, in globoko vkoreninjeno lojalnost
vseh narodov, ki žive v njenih mejah.
Tistih, ki poznajo naše narode, ta lojalnost ni
presenetila; pač pa je morebiti presenetila tiste,
ki so računali na nasprotno. Izjavil bi še, da
vlada med našo monarhijo in nje-
nim mogočnim zaveznikom najpo-
polnejši sporazum v vseh vprašanjih,
ki se tičejo vojske. Sporazum in sloga bosta
trajala dalje, dokler ne dosežemo svojega cilja,
to se pravi časten in trajen mir.

Razglas.

Nova žetev! Vse žito žetve leta 1915: pšeni-
ca (pridelana pšenica), pira, rž, soržica, ječmen,
oves, ajda, kuruza (turšica) vsake vrste je se-
sarskim ukazom z dne 21. junija 1915
v korist države od časa ločitve od njive zaple-
njeno.

Te vrste žita se ne smejo — razen zakonitih
izjem — samolastno podelovati, ne vporabljati,
ne pokrmiti, nadalje tudi ne prostovoljno ali
prisilno razpečavati (prodati, zamenjati, podariti,
posojevati).

Vse kupčije, ki se sklenejo proti tej pre-
povedi, so neveljavne.

Kupčije, in prodaje sadov na bilkah so se
že poprej izrekle kot neveljavne.

Vkljub zaplembi smejo:

1. Podjetniki poljedelskih obratov

a) za prehrano svojcev svojega gospodarstva
vštevši one delavce in nastavlence, katerim
pristoja prosta hrana, mlinaki izdelki ali žito za
kruh kot plačilo, porabiti zaplenjene predmete
v množini, ki je določena po uravnavi uporabe.

b) porabiti za setev potrebne množine žita,
katerih najvišjo izmero določi oblast in

c) pokrmiti oves in za mletje nesposobno
žito (zadnje žito), ki odpade pri mlačvi, v mno-
žini, ki se določi s posebnimi predpisi;

2. mlini izmleti žito, ki jim ga izročijo
poljedelski samopreskrbovalci.

Posestniki zaplenjene žetve so dolžni skrbeti
za to, da se žetev spravi in ohrani in jo omlatiti
kar najhitreje.

Oblast lahko v slučaju potrebe ukrene za
izvršitev tudi prisilne naredbe.

Slama je potem, ko se omlati,
zaplembe prosta.

Vporaba žita in mlinških produktov (otrobi
itd.) za namene krmljenja se še bo
uravnala.

Zaplenjeno žetev prevzamejo
samo legitimirani nakupovalci
vojnoprometnega zavoda za žito,
ki imajo za to naročilo.

Isti mora nakupiti za mletje sposobno žito.
Posestniki žita morajo isto prodati nakupovalcem
vojnoprometnega zavoda za žito za določeno pre-
zemno ceno.

Prestopke kaznujesodiščez za-
pornimi kaznimi do enega leta in z
denarnimi kaznimi do 20.000 kron.

C. kr. štajersko namestništvo
Gradec, dne 27. junija 1915.

C. kr. namestnik:

Clary m. p.

Kmetovalčeva opravila v mesecu juliju.

Na domu. Poskrbi, da bo hlev kolikor
mogoče hladen. Da to dosežeš, hlevska okna po-
noči odpri, da se hlev shladi, podnevu pa zagri-
ni jih, da ne bo sijalo sonce naravnost v hlev.
Če je vreme primerno, je dobro, ako zaženeš ži-
vino ponoči na pašo, ako pa tega ne moreš, za-
ženi jo vsaj v kak ograjen prostor, nahajajoč se
blizu doma. Ponoči se živina lažje pase kakor

pa v hudi vročini; ko je ona na paši, se pa
di hlev doma shladi in dobro prezrači. Da
bo hlev zaduhel, poskrbi, da se gnoj v tem
secu večkrat iz njega izkida. Ako je le mo-
geri in okopaj svojo živino v tem letnem
osobito pa konje. Zatriraj mrčes na živini
pridno.

Če še nisi doslej pripravil in osnažil
shramb za nove pridelke, stori to čimprej. Da
se ni žitno klasje popolnoma posušilo, ne
laj ga v prevelike sloge ali kope, sicer se
je in splešni. Tudi novo žitno zrnje ne
v prevelikih kupih, ampak razgrini ga bo-
tankem, ko si ga omlatil, ker se v prevelikih
kupih lahko pokvari.

Pazi, da se vino v kleti ne pokvari. S
je zato najhujši čas. Zalij ga vsakih štiri
dni in ga obenem poglej in poskusi. Ko
livanje dovršil, je dobro, če vzameš kakšno
cunju in sode od zunaj dobro osnažiš. Ko
iz sodov pretočiš, jih dobro oplakni, pusti
liko časa v senci poveznjene na vebo, da
da izcedi, nakar jih zakadi z žveplom ter d
zatakni.

Na polju. Žito se žanje, zgodnji kru-
izkopava ali pa izorava in njive preoravajo.
daj nastopi čas za sejanje činkvantina, r-
repe itd. Sadi se pozne vrzote in kapuš. Tu
se osuje. Najbolje je, če začneš z žetvijo
ko je slama popolnoma porumenela in se
ne da več raniti z nohtom. Da ne bo kru-
preveč od zemlje umazan, izkopavaj ali izo-
ga, ko se zemlja ne sprijemlje. Tak kromp-
bo tako gnil kakor oni izkopani, ki se ga je
držala.

V vinogradu: Trte škropi in
trtno mladje pa lepo priveži, da ga veter
lomi in da ne bo delalo trtam preveč sence.
potrebne poganjke odstrani popolnoma, a za-
poganjke ali zakotnike skrajšaj in sicer tak-
jim ostanejo še po 2 do 3 listi. Poskrbi
ne bo vinograd v slučaju suše preveč trpel
lenim cepljenkam divje poganjke pridno
Cepljenke v trtnici odkrij do cepljenega
da cepiči ne napravijo korenin. Da ne bo
mladje trpelo vsled peronospor in da ne
stavljalo preveč zakotnikov, je dobro, če s-
taknejo cepljenke naredko z otičjem, da
njem spenjajo.

V sadovnjaku: Rano sadje skrbno
raj. Potolčeno sadje ni za trg, zato obiraj
roko in sicer o hladu. Pokončaj listne in
ušice prav pridno. Proti koncu tega mes-
pričenja s cepljenjem na speči poplek.

Na vrtu: Presaja se jesenska
endivja, zelena itd. Seje se radič, motopok-
petersilj, nizki fižol za jesensko stročje,
kumare in pozni grah. Odberi razne vrste
line za seme in osnaži jih potem. Paradiž-
prešči pavaj zakotne poganjke in priveži jih
kol ali pa k žici. Česenj in čebulo naj se
in spravi na zračen prostor pred stebro.
seme razne zelenjave se pobira. Gredice so
kopajo in znova pognoje. O deževnem vre-
naj se, če je potreba, razna zelenjava zalije
koliko z gnojnico in zemlja pridno rahlja.

Na vrtu: Presaja se jesenska solata
divja, zelena itd. Na boljših travnikih se
s košnjo prve otave. Če si v stanu in je
travniki presuh, spusti nanj vodo, ki mu
tem slučaju prav dobro služila.

Skrb za varstvo rastlin mesecu juliju.

Nadaljuje naj se prav pridno z zatiranjem
nospor, katera se je že prikazala v večji ali
meri po celi naši deželi vsled preoblega deževja.
se ne zanašajte preveč, če nastopi suša, da ta
sporo zatre, kajti suša jo le nekoliko zadržuje
voju, ali uniči je ne. Ko se trte škropi z galič-
raztopino, naj se pazi na to, da ne ostanejo
braz galice. Da bodo tudi grozdički ali zarod
pred peronosporo in grozdno plesnijo, ki začne
zarod močno napadati, naj se uporablja za
galično-žveplena moka.

Če se je prikazala na trtah kozavost (črni
naj se napadene trte na bolnih mestih oprase
kapus in
relo vo-
pahajajo
so se
naj se p-
zavala ali
zavnila.
na začne
Str
renin, na
vepleni
kozach)
žozanje
zola ne
smukvic
čipnejo
liste naj
opino.

Ako je napadla neobrezane murve rija (glivica Septogium mori), bolezen, katere se prikazuje posebno letos v večji meri, naj se osmučejo ali pa obrežejo, če se jih noče poskopriti z bakrenogalično-apneno raztopino. S takim ravnanjem se prepreči pojav te bolezni v bodočem letu.

Izpred sodišča.

„Slov. Gospodar“ obsojen. „Slov. Narod“ piše: Kakor znano, je tožil lani g. Fr. Roblek, veleposestnik v Žalcu, odgovornega urednika „Slovenskega Gospodarja“ Fr. Žebota pred porotnim sodiščem zaradi žaljenja časti, ker je očital v svojem listu g. Robleku, da je na meji med svojim in župnijskim gozdom na Zg. Ponikvi v župnikovi odstotnosti pred 15. leti pustil postavitelj mejnike samolastno v svoj prid. Porotno sodišče je Žebota oprostilo s tem, da je zaničevalo glavno vprašanje, ker je bilo mnenja, da inkriminirana očitanja niso žaljiva. Proti tej razsodbi je vložil g. Roblek po dr. Kodermannu v Mariboru ničnostno pritožbo na kasacijsko sodišče, ki je pritožbi ugodilo in razsodbo porotnega sodišča razveljavilo. Vsled cesarske odredbe, s katero so se začasno odpravila porotna sodišča, se je imelo sedaj baviti s stvarjo okrožno kot izjemno sodišče v Mariboru. Tu je zastopal g. Robleka namesto v vojaško službo poklicanega dr. Kodermann dr. Kalan iz Celja. Obtoženec je izjavil, da dokaza resnice ne more izvesti in se je zagovarjal, da članka ni čital, da je torej zakrivil samo prestopek zanemarjenja dolžne paznosti. Sodišče pa je smatralo za dokazano, da je obtoženi urednik vsebino članka poznal, predno ga je dal v tisk, in je obsojilo F. Žebota zaradi pregreška zoper varnost časti v denarno globo 300 kron oziroma v 30 dnevni zapor, v povrnitev stroškov in da ima objaviti sodbo na lastne stroške tekom 8 dni po pravomočnosti na prvi strani „Slov. Gospodarja“. Proti tej razsodbi je vložil Fr. Žebot ničnostno pritožbo na kasacijsko sodišče, ki je pa to pritožbo zavrglo. S tem je postala razsodba okrožnega sodišča pravomočna in ta zadeva s tem končana.

Razno.

Malborget in Predil sta dve trdnjavi, ki ste v sedanjih vojni proti Italiji prav velikega pomena. Tudi leta 1809 so bili tukaj med Avstrijci in Francozi veliki boji in sta tukaj junaškim braniteljem postavljena spomenika. Trdnjavo Malborget je zgradil in do svoje smrti branil naš ženijski hauptmann Hensel. Prvi napad Francozov je bil 15. maja 1809. Francozi so imeli velike izgube in so bili odbiti. Drugi dan so Francozi svoj napad ponovili. Obramba je bila velikanska in silne so bile izgube napadalcev. Šele 17. maja so Francozi Malborget zavzeli. Trdnjavo je branilo le 290 naših vojakov. Francozov pa je padlo 1.300 mož. Tudi branitelji Predila se navzlic vsem pozivom niso vdali. Kakih 6000 Francozov je napravilo naskok na Predil in imeli so velikanske izgube, predno so prišli do lesene trdnjave. Francozi so metali goreče vence iz smole na utrdbe. Nastal je ogenj in plamen se je že bližal shrambi smodnika. Tedaj pa je hauptmann Hermann na čelu male svoje posadke s sabljo skočil na Francoze, da bi si napravil pot. A on in večina njegovih junaških vojakov so padli v boju. To je bilo pred več kot 100 leti. Ali izdajalski Lahi naj bodoje prepričani, da živi junaški duh očetov še vedno v dušah našega ljudstva.

Iz Gorice pišejo graški „Tagespost“: Noč in dan križarijo italijanski letalci po zraku in mečejo bombe na vojaška poslopja, na kolodvore in na plinarsko. Plinarsko je zadela pač neka bomba, ali eksplodirala se ni zgodila.

Cena sladkorja. Poroča se, da so vladna pogajanja s sladkornimi fabrikanti imela v toliko uspeh, da bodo tovarnarji odnehali od svoje zahteve za zvišanje cen. Najbrže bo že začetkom avgusta meseca določena cena sladkorja na eno kuno za kilogram.

Otroci požigalci. V gospodarskem posloplju posestnice Katarine Krassnitz v Oberdorfu nastal je ogenj, ki je uničil poslopje z vsem orožjem in zalogo krme. Požar je zanetila 5-letna vžitkarjeva hčerka Nežika Klingspie-

gel, ki se je z užigalicami igrala in je mrvo zažgala.

Požar. V Kumitzu pri Beljaku pogorelo je gospodarsko poslopje in hiša posestnika Pavla Sagarin. Živino so rešili. Le par svinj je zgorelo.

Nezgoda. V Wietingu prišel je 15-letni Primož Griencnik z roko v mašino za rezanje krme. Odrezalo mu je vseh 5 prstov.

Deček ustreljen. Sin posestnika Monko v Fettengupfu skril je v mrvi vojaško puško. 17-letni sin posestnika je to puško našel in se z njo igral. Nakrat se je puška sprožila in krogla je zadela 10-letnega Maksa Lendler v prsa, da se je takoj mrtev na tla zgrudil.

Pod orožje poklicani črnovojniški letniki 1878 do vštrevši 1886. Prvotni vpoklic teh letnikov se je za en mesec zavlekel. Glasom uradne razglasitve morajo črnovojniki teh letnikov priti pod orožje k svojim nadomestnim okrajnim po veljnostvom, ki so itak na legitimaciji označeni, v pondeljek dne 16. avgusta 1915.

Novo določbe za poštni promet na južnem Štajerskem. Vse zasebne poštne pošiljke iz krajev in v kraje političnih okrajev Celje, Konjice, Maribor, Ptuj, Brežice in Slov. Gradec, torej tudi iz in v mesta Ptuj, Maribor in Celje podvrženi so vojaški cenzuri. V to svrhu ustanovilo se je 8. t. m. v Mariboru, Celju in Ptuj vojaška cenzurna mesta. Na vseh v teh okrajih k poštni razpošiljati odposlanih zasebnih korespondencah (pismih in dopisnicah) označiti je natančno ime in priimek ter stanovanje odposiljatelja. Kjer se tega ne stori, se dotična pisma ne odpošlje. Naznanila o predmetih vojaške nature, čeprav navidezno nesškodljivih, kakor n. p. o dohodu ali odhodu oficirjev, dohoda vojaštva itd. s najstrožje prepovedana. Vsa zasebna denarna pisma oddati se morajo odprta in ne smejo vsebovati nobenih pismenih naznanil. Na odrezkih poštних nakaznic ne sme biti nobenih pismenih naznanil. Zasebnim poštnim paketom — v kolikor so sploh dopuščeni — se ne sme dodati nobenih pismenih naznanil. Prestopki teh določb se kaznujejo. Tudi smejo uradniki zavoje pred stranko odpreti in zopet zapreti pustiti.

Za potovanje v Maribor. Vse osebe, ki se peljajo iz Maribora na katerokoli stran, naj vzamejo seboj dokument, iz katerega je njih bivanje v Mariboru razvidno, ker drugače bi se jih pri vrnitvi ne pustilo v mesto. Za vse vožnje proti jugu ali na Koroško treba je dovoljenja od glavarstva.

Policijski pes, čisto pleme, Dobermann-pišč, z dokazilom potomstvu, črno-rujav, takoj za dresirati, 10 mesecev star, se prod. Vprašanja na stražnika Fleischacker v Ptuj.

Pomagajte pri žetvi! Dekleta iz dežele, ki ste navajena iz mladosti z delom na kmetih pa začasno doma niste bila potrebna in ste našla v mestu dela in zaslužka, vrnite se sedaj domu, kjer je nujno potrebno Vaše sodelovanje in Vaša pomoč! Bog je blagoslovil domača žitna polja, raz katerih je treba sedaj pravočasno pospraviti snopje, da se obvaruje vse ljudstvo lakote. Vaši očetje, Vaši bratje stojijo v boju, da varujejo domovino, domačo hišo, rojstno grudo pred krvoločnim sovražnikom! Njih dan se doma težko pogreša. Vaša dolžnost je sedaj, pomagati le redko doma zaostalom pri tako važnem žetvenem delu! Ne zapustite jih! Na ta način sopolagate, pridobite zmago čez naše sovražnike! Domovina in narod bo Vam hvaležna, in Bog bo blagoslovil Vaše delo. Otroci iz dežele, vrnite se domu in pomagajte doma pri žetvi! Predsedništvo c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem. Grof E. d. Attems.

Hrvatski roparji. Iz Brežic se poroča: Dne 27. junija umrl je v okolici vžitkar Putrik na posledičnih rane, ki jo je pridobil pri nekem napadu hrvatskih vlomilcev. Dne 10. junija t. l. namreč vsilili so po noči roparji iz Hrvatske v hišo posestnika Putrika. Ko se jim je Martin Putnik nasproti postavil, so ga z večimi udarci na glavo na tla pobili; tudi njegovo ženo so iz hiše vlekli in hudo pretepalali. Roparji pokradli so več sto kron gotovega denarja in mnogo obleke. Dva zločinca imenom Franc Degen in Stefan Bobek so zaprli in sta priznala, da sta člana daleč razširjene roparske bande, ki izvršuje svoje zločine izključno ob štajersko-

v prah stolčnega živega apna in fino semletega žvepla. Če tola trte poškoduje, naj se ranjene trte, da se obvarujejo raznih bolezni, kakor peronospora, bele gnilobe grozdi (Charinia diploidiella), sive plesni (Botrytis cinerea) itd., takoj po tej nezgodi prav močno poskopre z bakrenogalično-apneno 2% raztopino, za tem pa opravi tudi zarod z zmesjo obstoječo iz v prah stolčnega živega apna in fino semletega žvepla. Bolje je, če se vzame mesto navadnega, galično žvepla. Zoper plesen, katere začne že v mesecu juliju napadati trtne liste in poganjke, se priporoča uporabiti za škropljenje: 1/2 do 1% raztopino apnena bisulfita, ali pa naj se oprave z zmesjo, obstoječo iz natronovega bisulfita (20%) in krede (80%). Če se opazi na trtah bledeca in gnitje korenin, naj se ukrene ono, kar se je priporočalo v preteklem mesecu.

Zatira naj se prav pridno metuljčke grozdnega molja II. rodu ali takozvane kiseljake, ki se začnejo prikazovati že meseca julija. Zatira naj se te škodljivce po nasvetu pretekega meseca. Da se prepreči samičam tega škodljivca pokladanje jajčec na grozde, je dobro, če se ga opravi z žvepleno moko, kateri se je primešalo pet odstotkov v prah semlete naftaline.

Da se pokončajo rilčkarjeve ličinke in ogerci, kateri glodajo trtne korenine in sicer včasih tako, da marsikatera trta usahne, naj se vbrizga v tla ogljenčev žveplec. Na vsak kvadratni meter naj se vbrizga po 20 do 30 gramov te tekočine v globočini 15 cm.

Naj se pridno pobira črvice sadje in ga opari z vrelo vodo, ter da na to prečistem. Tudi rožičkatke češnje naj se pridno obirajo z drevoja in pobirajo po tleh, da se prepreči nadaljnje raširjanje glivice Exoascus pruni, ki provzroča to bolezen.

Da se prepreči razvoj raznih glivičnih bolezni na sadnem drevu, naj se poskopri, če le čas dopušča, posebno hrške in jablane, še enkrat z bakrenogalično raztopino. Če so se breskve radi neke vrste rije ogolile (listje, ki je bilo napadeno od nje, je kakor bi bilo prestreljeno z drobnimi svinčenkami), kar povzroča glivica Clasterosporium carpophilum, naj se odpadlo listje skrbno prebere in sežge.

Pregledajo naj se na debela razstavljeni nagrbnjeni pasji, ki so bili nastavljeni zato, da se poskrjuje vanje razen škodljiv mrčes, in če se opazi v njih razne škodljivce, naj se jih pokonča in pasove zopet dene na mesto. Nadaljuje naj se s pokončevanjem raznih škodljivcev, zatirajo naj se gosenci gnezda itd., in sicer po načinu priporočenem v preteklem mesecu, a obenem naj se pokončava tudi razna zalega, ki bi se jo opazilo po deblih, vejah in listju sadnega dreva.

V tekočem mesecu dozori pretežna večina žitnih rastlin, zato se ni treba več ukvarjati z njimi, umestno pa bi bilo, ko bi poslali oni, ki so zapazili na svojem žitu kakšno bolezen, nekoliko takih napadenih rastlin v preiskavo kakemu preiskovalnemu zavodu, kateri bi jih na to poučil, kako imajo postopati, da obvaruje svoje žito v bodoče pred ono boleznijo. Posebno pozornost je treba obrniti na žitno ogorčico (Tylenchus scadens) in na rožičkavost ali vranji kljun, katero slednjo provzroča glivica Claviceps purpurea, Rženi rožički so nevarni za ljudi in živino, če so primešani rženi moki, zato je treba tako rž, ko se jo je omlatilo, dobro očistiti teh rožičkov. Še boljše je, če se takšno bolno klasje pri žetvi sproti odbira.

Kakor hitro se je žito poželo, naj se strnišče čimprej globoko preorje, kajti z globokim oranjem se pokonča mnogo raznovrstnih žitnih škodljivcev.

Pozor na predenico po travnikih in deteljiščih, prav tako tudi na deteljnega pojavnika. Te zajedalke naj se pokončajo po načinu, navsetovanem v preteklem mesecu. Pazi naj tudi se na rumenkaste pege po deteljiščih ali višjuelkasto plesen deteljnih korenin, katere provzroča glivica Rhizoctonia violacea. Kjer se zapazi takšne pege, naj se napadena detelja izruje in sicer izpuli naj se najmanj en meter na široko tudi zdrava detelja kroginkrog tega madeža. Vsa izruta detelja naj se na licu mesta sežge, a prostor na katerem je rastla, naj se prekoplje meter globoko. Pri prekopavanju naj se deteljne korenine skrbno poiščejo, denejo na kup in sežgejo. Pri prekopavanju naj se pomeša med zemljo prah apna (1 del apnena prahu na tri enake dele zemlje) in naj se to potem prav dobro polije z vodo.

Ako se je prikazala na krompirju peronospora, potem se priporoča poskopriti srednje in prav pozno zoreči krompir z bakrenogalično-apneno raztopino. S to raztopino se obvarujejo tudi paradizniki peronospora. — Kdor opazi znake kakšne bolezni na krompirju, naj pošlje nekoliko sumljivih rastlin kmet-kemičnemu poskuševališču v Gradcu, da ugotovi ali je na teh res kakšna nevarna bolezen. Nadaljuje naj se s pokončevanjem špargeljevega hroščeka na oni način, ki je bil opisan v preteklem mesecu. Zeljnate, kakor zelje, kapus in kolerabe, napadene od gnilobe, naj se čimprej odstranijo z mest, na katerih rastejo in naj se oparijo z vrelo vodo. Zalega ali jajčeca kapusovega belina, ki se nahajajo na spodnji strani zeljnate, naj se zmajstijo, in če so se jajčeca že izvalila in je teh gosenic mnogo, naj se poskopri rastline s 1/2 odstotno raztopino den-drina ali pa z emulzijo tobačnega izvlečka in mazavega mila.

Stročnice, bučnice in okičevalne rastline, napadene od plesni, naj se opravi z žvepleno moko ali pa z raztopino žveplnih jeter (0.4 odstotno). Fižol, nadenuden po pegavosti (kozah) — glivice Collectotrichum Nipendanthium, naj se požanje in uniči, ali če se že nečeto storti, naj se seme takega fižola ne uporabi v bodoče za sajenje. Če je jagode (smukvice) napadla rija, naj se zakotni poganjki odšepinejo in prav tako tudi starejši listi, ostalo zdravo listje naj se pa poskopri z bakreno galično-apneno raztopino.

hrvatski meji. Priznala sta tudi več drugih vlovov, tako enega pri posestniku Franca Valon, kjer sta ukradla 3000 kron.

Skrivališče v kleti. Kako neumni so še vedno nekateri ljudje, kaže sledeči dogodek: Gospa Terezija Polstrer na Dunaju bala se je pred tatovi. Zato je svoje premoženje, ob stoječe iz hranilne knjižice za 6000 kron ter iz 600 kron vredne zlatenine, zakopala v kleti svoje hiše. Neki tat pa je to skrivališče našel in ji je vse pokradel.

Nezgoda. V Celovcu je neki vojak, ki je imel vjete Ruse stražiti, vsled preživahnih sanj iz okna padel in si rebra zlomil.

Rudarska nesreča. Pri streljanju v Rudolfovem šantu v Pliberku bil je kopač Ferdinand Schindlbitner težko ranjen.

Tatvina. V Maria Rainu ukradel je nekdo kročarju Jakobu Hafneru novo obleko, hlapecu Lovrencu Golobu pa srebrno uro, perilo, klobuk in nekaj denarja. Tatvine dolžijo nekega Matijo Lussner iz Kranja.

Tečaj za uporabo sadja in zelenjave, ki je zlasti z ozirom na vojni čas prav velikega pomena, se vrši na mariborski sadjarski in vinarstveni šoli dne 26., 27. in 28. julija. Natančneje določbe so razvidne iz razglašene v današnji številki "Štajerca".

Novi vojni kurat. Kaplan Jožef Vrečko iz Remšnika bil je za vojnega kurata imenovan in neki vojaški bolnišnici v Gradcu dodeljen.

Poroka. V Brežicah na Savi se je poročila županova hčerka gospodična Berta Schneider-Schitsch z gosp. inženirjem in rez. oberlejt-nantom A. Kolenz. Častitamo prisrčno!

Umrli je graščak pl. Wittenbach. Mrliča prepeljali so iz Gradca na Vransko pri Celju. V Slov. Gradcu umrl je župnik iz St. Ilja nad Turjakom gosp. Pavel Rath. V Pobrežju pri Mariboru umrl je posestnik g. Jos. Rojko. N. p. v. m. i.

V vojnem vjetništvu se nahaja mariborski trgovec gosp. Ferik. Za konec lanskega leta so ga Srbi vjeli in na Malto spravili.

Vojno posojilo je imelo samo tako na Avstrijskem kakor na Ogrskem zopet velikanski napeh. Natančne številke še niso objavljene. Ali gotovo je, da se je podpisalo na Avstrijskem več kot 2.500 milijonov kron, na Ogrskem pa več kot 1.120 milijonov kron. Za prvo in drugo vojno posojilo podpisalo se je na Avstrijskem 4.800, na Ogrskem pa 2.300 milijonov kron. To je pač dokaz, da je gospodarsko stališče v naši monarhiji na izredno visoki stopinji. Italijansko vojno posojilo se je popolnoma ponesrečilo. Seveda, naše ljudstvo ima tudi malo več patrijotične požrtvovalnosti nego polentariji.

Ponarejeni 2 kronski bankovci krožijo močno po Štajerskem. Torej pozor!

Požar na kolodvoru. Te dni nastal je na mariborskem kolodvoru ogenj. Ker se je nahajala tam jako veliko vozov z mrvjo, bila je nevarnost velika. Posrečilo pa se je, grozečo nevarnost preprečiti. Osem vozov pa je popolnoma pogorelo.

Napad na ameriškega milijonarja Morgana. Na ameriškega milijonarja Morgana se je izvršil napad. Nekdo je dvakrat nanj ustrelil in ga težko, ne pa smrtonojevno ranil. Morgan je tisti ameriški denarni mogotec, ki daje denar na razpolago za ameriške municijske dobave za Francosko, Angleško, Rusijo in Srbijo. On omogoči s svojim denarjem našim nasprotnikom, da vodijo vojno naprej. Njegova požretnost ima tedaj mnogo stotisočev človeških življenj na vesti. Napad je izvršil neki nemški profesor na visoki šoli v Cornevillu. Napad je izraz globokega razburjenja, ki ga čutijo vsi pošteni Amerikanci nad municijskimi dobavami. Amerika pravi, da je nepristranska, vendar pa pomaga na vse mogoče načine našim sovražnikom. Napad sam je obžalovanja vreden, ali razumljiv pa je iz omenjenih razlogov.

Zažigi mlinov. C. k. štajersko namestništvo nam poroča: V zadnjem času je zapadlo več mlinov požigalčevi roki; nujno potrebno je, da posestniki te objekte stražijo.

Grozna nezgoda. Te dni je pritekel 4 letni sinček vrtnarja Kostelnika v Wolfsbergu k svoji materi in ji pokazal kos lesa, ki mu je gledal iz trebuha. Prestrašena mati je opazila,

da se je otroku zadel okoli 25 cm dolgi kos špicastega lesa od zadaj skozi zgornjo stegno in trebuh, tako da je spredaj vun prišel. Mati je les odstranila in so otroka potem peljali k zdravniku. Ta ga je obvezal ter odredil, da se otroka v bolnišnico odpelje.

Promet za kralno živino na Štajerskem. C. k. okrajno glavarstvo nam piše: Izvedelo se je, da mnogi živinski trgovci ne vodijo nobenih zabeležnic, v katere se v smislu § 3. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1915, drž. zak. št. 115, morajo vpisati vsi kupi in vse prodaje z navedbo plačane in dosegle cene. Občinskim predstojništvom in ces. kr. orožništvu se torej dodatno k tuuradnemu ukazu z dne 31. maja 1915, št. 17.064 naroča, da najstrožje nadzorujejo izvršitev imenovanega ukaza sploh in posebno glede pisanja v zabeležnice, ker le s tem se lahko z vsjo močjo deluje proti pretiranim cenam. Ob tej priliki se v smislu ukaza c. k. namestništva z dne 5. julija 1915, št. 12.487, zadevajoč promet za kralno živino na Štajerskem odredi, da bo se v bodoče na živinskih potnih listih od strani občinskega urada zaznamovala približna teža in kupna oziroma prodajna cena.

Požar. Dne 26. junija divjala je nad Galicije pri Celju nevihta; pri temu je udarila strela v gospodarsko poslopje kmet. Grabenšek. Povzročila je ogenj, ki je napravil za 4000 kron škodo.

Nabiranje jagod v gozdih. C. k. namestništvo nas prosi za sprejem sledečega naznanila: Nek graški dnevnik je objavil nedavno jako pohvalno vspodbudo, da naj bi se kolikor mogoče izrabile gozdne jagode, gobe, kislja deteljica itd. Ker pa bi ta sam ob sebi jako dober nagib lahko povzročil pomotno pojmovanje pri občinstvu in vsled tega jsko neprijazne razpore s posestniki gozdov in gozdarji, nas je merodajno mesto povabilo, da pojasnimo, da je v obče prepovedano, brez dovoljenja dotičnega gozdnega posestnika v gozdih nabirati jagode, gobe in slično. V tem oziru se opozarja na določbe točke 5, § 60 drž. gozdnega zakona z dne 3. decembra 1852, št. 250 dr. z., vsled katerega je smatrati in kaznovati nabiranje jagodnih plodov (lesnega semena, gozdnega sadja, jagod) in gob kot gozdni kvar. Vsako leto se množijo tožbe radi brezvestnega pokvarjenja gozdnih nasadov, povzročenja gozdnih požarov in sl., da pripetile so se celo nerednosti od strani izletnikov, katerim ni znano, koliko truda in dela stane negovanje gozdnega nasada in vsled tega jako obžalovanja vredni razpori med mestnim in kmečkim prebivalstvom, ki so imeli za posledico, da so se na več krajih napravile ob potih poleg njiv in travnikov ograje iz bodeče žice. Gotovo se mora v sedanjih razmerah vsak živež porabiti in sicer naj bi se ravno tako popolnoma izrabili tudi plodi gozdov, gotovo je pa tudi, da vsak posestnik gozda rad na prošnjo dovoli nabiranje jagod, gob in sličnim osebam, od katerih more pričakovati, da bodejo pazili na njegovo last in da bodo varovali gozdne nasade. Ker se mora danes porabiti jagod vpoštavati zlasti za pridelovanje sadnih sokov in vkuhanin za naše ranjene vojake, se bodo, kjer manjka delavnih moči za nabiranje, osnovale organizacije v ta namen in zlasti poklicala vodstva šol k sodelovanju. Klatenje napol odraslih dečkov in deklic brez nadzorstva v gozdih, zlasti v okolici mest, v svrhu nabiranja gozdnih plodov, ki se je tako pogostoma opazovalo, se ne more ne le radi varovanja gozdov dopuščati. Se enkrat! Na uljudno prošnjo zupanja vrednih oseb, bode vsak posestnik rad dovolil nabiranje jagod in gob v svojem gozdu; toda paziti je treba na tujjo last, ne pa vračati nehvaležnost, s pokvarjenjem za izkazano prijaznost!

Bolni Sanatorij Aflenz
Hofacker (830) Štajersko. Prospekt

Gospodarske.

Letni in živinski sejni na Štajerskem.

Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejni, sejni z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske seje.

Dne 10. julija v Dobovi*, okr. Brežice (svinjski sejem); v Groß Kleinn, okr. Lipnica (za klavno živino).

Dne 11. julija v Doblju, okr. Frohnleiten
Dne 12. julija v Doblju**, okr. Frohnleiten
v Planinah** okr. Kozeje v Sostanju** v Rogatcu** v Riegersburgu** okr. Feldbach.

Dne 13. julija v Ljutomeru*, v Ormožu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem za uporabo živino).

Dne 14. julija v Mariboru*, v Imenovem okr. Kozeje (svinjski sejem) v Ptujju (svinjski sejem)

Dne 15. julija v Zdolu**, okr. Brežice; v Bregu pri Ptujju (svinjski sejem); v Arnovžu (sejem za drobnino); v Gradcu (za klavno živino).

Dne 16. julija v Dobju**, okr. Kozeje; Rogatcu (svinjski sejem); v Gradcu (za klavno živino).

Dne 17. julija v Wettmannstättenu** ob Deutschlandsberg, pri Sv. Filipu**, okr. Kozeje v Brežicah (svinjski sejem) na Muti** okr. Maribor; pri Sv. Ani na Krempkeru*, okr. Cmurek.

Dne 19. julija pri Sv. Lovrencu*, okr. Maran v Drtiču**, okr. Brežice; pri Sv. Jurju ob Stiefingu**, okr. Wildon; St. Lambertu okr. Neumarkt.

Dne 20. julija v Peggau, okr. Frohnleiten v Waltersdorfu**, okr. Hartberg; v Wenzellu okr. Vorau; pri Sv. Marjeti ob Pesnici*, okr. Maribor; v Radgoni; v Ormožu (sejem s ščetinariji); v Arnovžu**; v Neumarktu; v Gradcu (sejem z rabno živino).

Dne 21. julija v Bučah**, okr. Kozeje; Pöllau, okr. Neumarkt; v Imenem (svinjski sejem); okr. Kozeje; v Ptujju (svinjski sejem).

Dne 22. julija v Ivnicu**, v Oreslju** okr. Brežice; pri Sv. Magdaleni, okr. Hartberg; pri Sv. Jurju*, okr. Judenburg; na Bregu pri Ptujju (sejem s ščetinariji); v Oberortu, okr. Bruck; Köflachu, okr. Voitsberg v Oberwölznu** Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 23. julija v Rogatcu (sejem s ščetinariji); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Boji na severu.

Na Rusko-Poljskem bilo je mnogo hudih ruskih napadov krvavih odbitih. Zapadno Visle smo neka sovražnih prednjih postojank v naš skoku zavzeli.

Italijansko bojišče.

Na Goriškem poskusili so Italijani zopet več napadov proti mostiču pri Gorici. Naše čete so vs napade kakor vedno zavrnile.

Crnogorci.

Crnogorci so poskusili na obojnih visočinah vzhodno Trebinje zopet napade. Ti napadi so se našim infanterijskem in artiljerijskem ognju ponesrečili. Zdaj vlad tam mir.

Italijanski bojni parnik potopljen.

Eden naših podmorskih čolnov je dne 3. t. zjutraj v severni Adrijski morju potopil italijansko panceško križarko tipa Amalfi topediral in potopil.

Kitajski slabost — Težki s — Ca in živ — Ble odvaj — za

strog bro — in ob — kov — sprej — Topla

Se

kornu puja ribor

Kr

pride izuču me

belo do

prav žen sko- 800 100 Krav

belo do

Mesčanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj z raven kralnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd. ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sama oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah
Štajerčeve užigalice
(„Štajerc“-Schweden.)

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepčanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K.
— Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 120 K proti kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin.
— Čaj proti gihu à 80 vin. — Balzam za gih, ude in žive stekl. 1 K; izvrstno mazilo, ki odstrani bolečine.
— Bleiburški živinski prašek à 120 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 160 — Izvirni strup za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev L. Herbat, apoteka Bleiburg na Korškem. 49

Komi

strogo soliden, z dobro šolsko izobrazbo in obeh deželnih jezikov zmožen se takoj sprejme pri g. Hans Toplak, trgovina z mešanim blagom, Juršince. 287

Komi

ki govori nemški in slovenski, pridni prodajalec se sprejme pri Hans Sirk, Maribor, Hauptplatz. 264

Gostilna ali trgovina

na deželi, na dobrem prostoru se išče v najem, ali se tudi kupi. Kdor želi dati v najem, naj naznani pod naslovom S. Čelofiga v Teznu štev. 14, pošta Maribor. 311

Komi

strogo soliden, z dobro šolsko izobrazbo in obeh deželnih jezikov zmožen se takoj sprejme pri g. Hans Toplak, trgovina z mešanim blagom, Juršince. 305

1 par prsnega gešira

z vjeti se prodaja. — Vprašanja na g. Hans Toplak, Juršince pri 312 Ptuj.

Dobro ohranjeni

šivalni stroj se po ceni prodaja. Vprašanja na upravo tega lista. 315

En učenec in

ena učenka obeh deželnih jezikov zmožna, se takoj sprejmeta v trgovini z mešanim blagom, Ludwig Krautsdorfer, Sv. Duh pri Poličanah. 314

Pege

Dr. A. Rix Kosm. Laboratorium Wien IX, Berggasse 17K. pomagaj in parfumerija Wolfram v Ljubljani: lekarna k „zlatemu jelenu“, parfumerija A. Kauč in drogerija „Adria“.

Učenec

se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme v tovarni za usnje (Lederfabrik) Paul Pirich v Ptuj.

Redka prilika!
Namesto K 12' — samo K 7' —

Elegantne damske pol-čevlje

iz dobrega usnja, dobri podplati in lepa facija, črni ali ružjavi, prevzeti od neke konkurne mase, oddajamo, dokler so v zalogi in v vsaki velikosti pod izdelovalno ceno za K 7' — za en par. Pri naročilu zaostuje omenitev mere podplata v centimetrih ali pa števila. Razpošiljatev po povzetju. 301

Export „Perfekt“, Wien VII., Neustiftgasse 137-71.

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 11 — franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najfinejši čaj K 220 oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta. 236

Razglas.

Na deželni sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru se bode vršil v dnevih 26., 27. in 28. julija tečaj za uporabo sadja in zelenjave z ozirom na vojni čas, v katerem zahtevajo razmere izdelovanje trajnega blaga iz sadja in zelenjavi, tečaj se vrši potom predavanj v zvezi s praktičnimi navodili.

Tečaja se udeleži lahko vsakdo, t. j. možje, žene in dekleta. Plačati ni treba ničesar. Podučni jezik je nemščina.

Naznanila vposlati je do 20. julija na podpisano mesto.

Ravnateljstvo

dež. sadjarske in vinogradniške šole v Mariboru.

2 do 3 pridni mlatilci za žitje

iz ptujške okolice se v 14 dneh sprejmejo in zamorejo do 15. avgusta 1915 proti dobremu plačilu in hrani vstopiti pri trgovcu Jos. Schober v Marenbergu. Pridni delavci se bodo naprej priporočali in smejo na daljši zaslužek računati.

Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj. Zdravniško spričevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa med. dr. A. Rix kreme za prsa. dobite pri rabi 299

kakor rudečica lica in nosa, zajedniki, grbe, ohlapna koža in sploh vsi madeži na koži izginejo z jamčeno, ako se rabi izkušen dr. A. Rix-ov Pasta Pompadour. Popolnoma neškodljivo sredstvo. Velika doza za poskus stane 3 krone. Dr. Rix-ovo biserno mleko (Perlenmilch) tekoč puder v barvah roza, belo in naravno zolto, steklenica 3 krone. — Pošilja se direktno od

Neprijetne lasi

v obrazu, na lakti in rokah odpravi tekem 5 minut dra. A. RIX odstranjevalec las, gar. neškodljiv, zanesljiv uspeh, ena doza za K 4 — zadostuje. Pošlje se strogo diskretno.

Kos. dr. A. RIX laborat. DUNAJ, IX., Berggasse 17/K. Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram; v Ljubljani lekarnar: pri „zlatem jelenu“, v drožeriji A. Kauč in „Adria“.

Ovčje kože

kupuje v vsaki množini H. Fenichel, Dunaj IX, Nußdorferstraße 68. 302

Vsled prekinjenja dovoza

zaradi prepoveda izvoza

prodam velike množine

restov

raznega pravobarvnega blaga kakor: kanafas, cefir, delen za obleke, plavi druk, griezet, obrisači (hantle), bela tkanina itd. Resti so 3—15 m dolgi.

Razpošiljam 1 zavoj z 30—40 metri za K 1450 po povzetju in pri naročilu 2 zavojev franko Anton Maršik, tkalnica platna, Gießhübel bei Neustadt a. Mettau. 308

Solzna Avstrija

Kdor mi pošlje v kuvertu za 50 vinarjev novih in neporabljenih znamk, pošljem mu takoj štiri nove krasne pesmi: I Solzna Avstrija, II. in III. Slovo in ločitev, Blagor mu v toji zemlji in IV.: Godci svetovnega plesa. Kdor pa hoče vsako posebej naročiti, stane samo 20 vinarjev, s tem se plača pošta in pesem. — Naročuje se pri

Mat. Belec

pri sv. Bolfenku v Slov. goricah, Ptuj, Štajersko.

Učenec

zmožen nemščine in slovensčine se takoj sprejme pri

Vinzenz Leposcha, Ptuj trgovina z železnino 307

Mlinarski učenec

se pri dobrem ravnanju in dobrem plačilu sprejme pri Karl Hartl eb, umetni mlin, Heimschuh bei Leibnitz. 294

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost, hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3 —, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 8 —

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K. Razpošiljatev strogo diskretna. Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram; v Ljubljani lekarnar: pri „zlatem jelenu“, v drožeriji A. Kauč in „Adria-Drogerie“.